

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1651/2019
05.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници тужиоца Агроиндустријска комерцијална банка „АИК Банка“ АД из ..., коју заступа пуномоћник Предраг Марковић адвокат из ..., против тужених АА и ББ, обоје из ..., које заступа пуномоћник Милан Караћ, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4635/18 од 06.11.2018. године, у седници већа одржаној 05. 09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 4635/18 од 06.11.2018. године у преиначеном делу, тако што се жалба тужених одбија и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Новом Саду П број 399/16 од 15.03.2018. године у ставовима првом и другом изреке којима је одржано на снази решење о извршењу Основног суда у Новом Саду Ив бр.330/16 од 06.04.2016. године у целини и одлучено о трошковима парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка плате износ од 471.380,000 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П број 399/2016 од 15.03.2018. године, ставом првим изреке, решење о извршењу Основног суда у Новом Саду Ив бр.330/16 од 06.04.2016. године, остало је на снази у целости. Ставом другим изреке, тужени су обавезани да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 259.052,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев за накнаду законске затезне камате на трошкове парничног поступка за период од дана пресуђења до дана извршности пресуде.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж 4635/18 од 06.11.2018. године жалбу тужених усвојио и пресуду Вишег суда у Новом Саду П број 399/16 од 15.03.2018. године, преиначио у делу одлуке о тужбеном захтеву и трошковима

поступка тако што је решење о извршењу Основног суда у Новом Саду Ив бр.330/16 од 06.04.2016. године укинуо и одбио тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да му исплате менични дуг у износу од 6.695.103,70 динара, са законском затезном каматом почев од 10.12.2010. па до исплате, као и досуђене трошкове извршног поступка у износу од 41.173,00 динара, а тужилац је обавезан да туженима накнади трошкове овог парничног поступка у износу од 342.638,00 динара. Тужилац је обавезан да туженима накнади и трошкове жалбеног поступка у износу од 142.276,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У спроведеном поступку, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, између тужиоца, туженог АА као корисника кредита и тужене ББ, као солидарног дужника, 14.07.2008. године закључен је уговор о кредиту број Овим уговором банка је одобрила кориснику кредита и солидарном дужнику наменски кредит за куповину пословног простора у износу од 90.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу на дан пуштања у течај са роком отплате од 120 месеци, при чему први ануитет доспева 14.08.2008. године а последњи 14.07.2018. године. Уговором је одређено да уколико корисник кредита и солидарни дужник не измире своје обавезе у року доспећа банка на све доспеле а не измирене износе обрачунава затену камату у складу са актом пословне политике и законским одредбама. Корисник кредита и солидарни дужник обавезани су да пре пуштања кредита у течај доставе банци инструмент обезбеђења: заложно право на трособном стану у улици у ..., ближе описано у образложењу првостепене пресуде, полису осигурања овог стана, две бланко сопствене менице потписане од стране корисника кредита и солидарног дужника са меничним овлашћењем и административну забрану за корисника кредита и солидарног дужника. Како корисник кредита и солидарни дужник нису испуњавали обавезе по уговору о кредиту од 14.07.2008. године банка је наплату доспелог потраживања покренула активирањем заложног права на трособном стану у улици у Одржана је аукцијска продаја непокретности, констатовано је да постоји доспелост, да је наплаћено потраживање банке према дужницима овде туженима на основу уговора о кредиту које је на дан 10.09.2010. године износило 107.059,05 евра, у динарској противвредности по средњем курсу НБС. Утврђено је да је најповољнију понуду за куповину непокретности дала „АИК“ Банка АД ... у износу од 47.000 евра, у динарској противвредности по средњем курсу за девизе на дан исплате. Потраживање банке према овде туженима на име неизмирених обавеза по основу уговора о кредиту на дан 09.12.2010. године, износило је 6.695.103,70 динара (62.457,53 евра) према евиденцији из пословних књига тужиоца. На основу менице серијски број без протеста, издате у ... 14.07.2008. године, тужени су били у обавези да 19.12.2010. године на дан доспећа менице плате менични дуг у износу од 6.695.103,70 динара на име доспеле обавезе из уговора о кредиту.

Дужници нису испунили своју меничну обавезу па је тужилац 04.04.2016. године, поднео Основном суду у Новом Саду предлог за извршење против овде тужених као извршних дужника на основу веродостојне исправе менице издате у ... од 14.07.2008. године, на износ од 6.695.103,70 динара са валутом доспећа 09.12.2010. године. Решењем о извршењу Основног суда у Новом Саду Ив 330/16 од 06.04.2016. године одређено је предложено извршење на основу веродостојне исправе ради наплате новчаног потраживања извршног повериоца према извршним дужницима по основу меничног дуга.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је захтев тужиоца основан, а да приговор застарелости истакнут од стране тужених није, сматрајући да тужиочево потраживање у смислу члана 371. ЗОО није застарело, јер проистиче из уговора о кредиту док је меница само средство обезбеђења потраживања.

Другостепени суд је изразио другачији правни став да, је потраживање у смислу члана 78. став 1. Закона о меници застарело, имајући у виду моменат доспећа обавезе тужених из менице и датум подношења предлога за извршење на основу те менице.

Врховни касациони суд сматра да се основано ревизијом указује да је наведено становиште другостепеног суда засновано на погрешној примени материјалног права.

Према члану 78. став 1. Закона о меници, сви менични правни захтеви против акцептанта застаревају за три године, рачунајући од доспелости. Ставом другим прописано је да менично правни захтеви имаоца менице против индосанта и против трасанта застаревају за годину дана рачунајући од дана благовремено подигнутог протеста, а ако се у меници налази одредба „без трошкова“ онда о доспелости.

Чланом 371. Закона о облигационим односима (ЗОО) прописано је да потраживања застаревају за десет година, ако законом није одређен неки други рок застарелости.

Парничне странке су биле у уговорном односу по основу уговора о кредиту, где је због неплаћања ануитета кредита на уговорени начин дуг доспео у целисти. Делимично је намирен хипотекарном продајом заложене непокретности 10.09.2010. године, а преостало потраживање тужилачке банке према туженима на име неизмирених обавеза по уговору о кредиту на дан 09.11.2010. године износило је 6.695.103,70 динара. Чињеница што је предлог за извршење поднет 04.04.2016. године не указује да је потраживање тужиоца застарело, нити значи да се поступак не може водити по одредбама Закона о облигационим односима. Околност што је тужилац као извршни поверилац поступак за наплату потраживања из уговора о кредиту покренуто путем веродостојне исправе (менице) не води закључку да се тај поступак мора окончати по одредбама Закона о меници. Ово из разлога што између странака није закључен апстрактни правни посао већ каузални (уговор о кредиту и хипотеци) где је меница само средство обезбеђења у случају неиспуњења обавезе из уговора о кредиту, односно немогућности намирења целокупног потраживања по том основу из хипотековане непокретности. Како је основ спора дуг из уговора о кредиту за које тужени одговарају, то се застарелост потраживања има ценити по ЗОО, односно члану 371. тога закона, имајући у виду да је основ одговорности тужених уговора о кредиту, а

не меница као средство обезбеђења. У таквој ситуацији, по оцени Врховног касационог суда није било места одбијању тужбеног захтева тужиоца, јер потраживање тужиоца није застарело, имајући у виду датум доспећа обавезе по уговору о кредиту и моменат подношења предлога за извршење.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, другостепена пресуда је преиначена и одбијена жалба.

Одлуку о трошковима ревизијског поступка, Врховни касациони суд је донео на основу члана 165. став 2. и 154. и 163. ЗПП, тако што су тужиоцу досуђени трошкови састава ревизије од 60.000,00 динара, на име таксе на ревизију 164.552,00 динара и за таксу на ревизијску одлуку 246.828,00 динара, односно укупно 471.380,00 динара. Трошкови су одмерени у складу са важећом Адвокатском и Таксеном тарифом.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић